

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Londyn, dnia 20 grudnia 1990 roku

No. 4

CZĘŚĆ II

DZIAŁ URZĘDOWY

Poz. 54	Mianowanie Podsekretarza Stanu	str. 51
	Komunikat o nadaniu Orderu Orła Białego	str. 51
	Komunikat o nadaniu Orderu Odrodzenia Polski z dnia 3-go maja 1990 roku	str. 51
	Komunikat o nadaniu Orderu Odrodzenia Polski z dnia 11 listopada 1990 roku	str. 53
	Komunikat o nadaniu Krzyża Zasługi z dnia 3-go maja 1990 roku	str. 60
	Komunikat o nadaniu Krzyża Zasługi z dnia 11 listopada 1990 roku	str. 68

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

	Przemówienie Prezydenta Rzeczypospolitej na Zjazd A.K. w Kraju	str. 84
	Przemówienie Prezydenta Rzeczypospolitej na uroczystości 75-lecia powstania 1 Pułku Ułanów Krechowieckich	str. 85
	Przemówienia Prezydenta Rzeczypospolitej na Zjeździe Stowarzyszenia Kombatantów Polskich w Perth Amboy, U.S.A.	str. 88
	Październik - Skarb Narodowy	str. 92

Przemówienie Prezydenta Rzeczypospolitej na spotkaniu z Oddziałem Rady Narodowej R.P. w U.S.A. w Boulder, Colorado	str. 92
Orędzie Prezydenta Rzeczypospolitej na dzień Święta 11-go listopada 1990 roku	str. 95
Komunikat Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej o rozmowie z Przewodniczącym Komitetu Obywatelskiego przy Lechu Wałęsie, dr. Zdzisławem Najderem, w dniu 12 października 1990 roku.	str. 96
Uchwała Rady Narodowej R.P. nawiązująca do komunikatu Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 października 1990 roku	str.
Komunikat Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej o rozmowie z przedstawicielem Komitetu Wyborczego Tadeusza Mazowieckiego, panem Aleksandrem Hallem, w dniu 4 listopada 1990 roku	str. 97
Komunikat Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej o rozmowie z panem Grzegorzem Hajdarowiczem członkiem Komitetu Wyborczego Leszka Moczulskiego	str. 98
Stanowisko Rządu Rzeczypospolitej na Uchodźstwie wobec wyborów prezydenckich w Kraju	str. 99
Komunikat Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej o nabożeństwie za duszę Jego Eminencji, ś.p. Władysława Kardynała Rubina	str. 99
Komunikat Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej o posiedzeniu Rady Gabinetowej	str.100
Komunikat Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej o wyznaczeniu delegacji do rozmów w Kraju w sprawie przekazania ciągłości prawnej II Rzeczypospolitej oraz insygniów prezydenckich nowo wybranemu Prezydentowi Rzeczypospolitej	str.100
Stanowisko Rady Ministrów w sprawie przekazania insygniów i urzędu Prezydenta nowo wybranemu Prezydentowi-elektowi panu Lechowi Wałęsie	str.100
Komunikat Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie terminu, zasad i formy przekazania nowo wybranemu Prezydentowi ciągłości prawnej II Rzeczypospolitej oraz związanych z tym insygniów prezydenckich	str.101

- 51 -

CZESC II

DZIAŁ URZEDOWY

54

MIANOWANIE PODSEKRETARZA STANU

Do
Pani Otelli Szczepańskiej
w Londynie

Mianuję Panią Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie
Informacji.

11 listopada 1990 roku

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ

/-/ Ryszard Kaczorowski

PREZES RADY MINISTROW

/-/ Prof. dr. Edward F. Szczepanik

KOMUNIKAT O NADANIU ORDERU "ORŁA BIAŁEGO"

W uznaniu wybitnych zasług położonych dla dobra Rzeczy-
pospolitej Polskiej dekretem z dnia 10 października 1990 roku
Pan Prezydent zaliczył Jego Eminencję Władysława Kardynała
Rubina w poczet Kawalerów Orderu "Orła Białego" nadając Mu
odznaki tego Orderu.

KOMUNIKAT O NADANIU ORDERU "ODRODZENIA POLSKI"

Z DNIA 3 MAJA 1990 ROKU

Na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1921 r. /Dz.U.R.P.
Nr. 24 poz. 137/ Prezydent Rzeczypospolitej nadał zarządzeniem
z dnia 3 maja 1990 roku :

KRZYŻ KOMANDORSKI

Niedziałkowski Henryk
Rowiński Janusz

Anglia
"

KRZYŻ OFICERSKI

Czwordon Józef	Anglia
Drue Stefan	"
Jagła Marek	Kanada
Wojtecki Józef	Anglia

KRZYŻ KAWALERSKI

Biesaga Antonina	Kanada
Bozic Stanisław	"
Bułat Emilia	Australia
Dziadosz Kazimierz	Anglia
Englert Juliusz	"
Gebertt Stanisław	"
Jachowski Jan	Kanada
Jaroszyński Brunon	Australia
Klim Jerzy	Anglia
Krayerowa Halina	"
Lenuszkiewicz Kazimiera	"
Macierewicz Antoni	"
Makulski Józef	"
Mrozowski Bohdan	Belgia
Podkowski Janusz	Anglia
Polaszek Władysław	"
Rawicz Jerzy	"
Rutyna Franciszek	Australia
Sitkowski Roman	Anglia
Skrodzki Jerzy	Kanada
Skrzeczowski Ludwik	Anglia
Trzaskowska Danuta	Australia
Waliński Teodor	Anglia
Wielhorski Janusz	Kanada
Włodkowska Maria	Anglia

KOMUNIKAT O NADANIU ORDERU
"ODRODZENIA POLSKI"
z dnia 11 listopada 1990 roku

Na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1921 r. /Dz.U.R.P.
Nr. 24 poz. 137/ Prezydent Rzeczypospolitej nadał zarządzeniem
z dnia 11 listopada 1990 roku :

WIELKA WSTEGE ORDERU :

Ks. Bp. Wesoły Szczepan	Włochy
Jeziorański Zdzisław /Jan Nowak/	U.S.A.

KRZYŻ KOMANDORSKI Z GWIAZDA :

Maisner Aleksander	Anglia
Ks. Prał. Świerczyński Stanisław	"
Swianiewicz Stanisław	"
Kajkowski Aleksander	U.S.A.
Czapski Józef	Francja
Krzyżanowski Janusz	U.S.A.

KRZYŻ KOMANDORSKI

Andersz Tadeusz	Anglia
Czyżowski Andrzej	"
Dembiński Ryszard	"
Gąsiewicz Zbigniew	"
Hęciak Paweł	"
Kozarynowa Zofia	"
Koźniewski-Ostojka Jerzy	"
Laski Feliks	"
Łapiński Władysław	"
Maciejczyk Władysław	"
Pasiecznik Ferdynand	"
Szczepański Walter	"
Wandzilak Stanisław	"
Wierzbicki Władysław	"
De Virion Tadeusz	"
Zakrzewski Ryszard	"
Borowiec Wacław	U.S.A.
Konarski Feliks /Ref-Ren/	"
Lubecki Józef	"
Rożek Edward	"
Sosulski Władysław	"
Winowski Ryszard	"

Ks. Prał. Peszkowski Zdzisław	U.S.A.
Krupska Maria	Australia
Treister Ryszard	"
Ks. Kiedrowski Witold	Francja
Broniwoj-Orliński Wincenty	Niemcy
Nowakowski Tadeusz	"
Heymowski Adam	Szwecja
Bućko Stanisław	Kanada
Haidasz Stanisław	"
Giera Zbigniew	"
Lityński Józef	"
Stachewiczowa Wanda	"
Szczeciński Mieczysław	"
Chrzanowski Wacław	Polska
Kuratowska Zofia	"
Siła-Nowicki Marian	"

KRZYŻ OFICERSKI :

Barbarski Krzysztof	Anglia
Białostocki Tadeusz	"
Bociek Maksymilian	"
Bystram Aleksander	"
Choynacki Stanisław	"
Chrzastowski Juliusz	"
Delmar-Czarnecka Irena	"
Domaniewska-Sobczak Kazimiera	"
Dopierała Leokadiusz	"
Drobiński Bolesław	"
Fila Władysław	"
Janakowski Bolesław	"
Jasnowski Józef	"
Kozłowski Adam	"
Kryska-Karski Tadeusz	"
Krzystek Tadeusz	"
Kucharski Jan	"
Łukasiewicz Jan	"
Marcinkiewicz Jan	"
Mękarska -Kozłowska Barbara	"
Mieczkowski Zbigniew	"
Moszczyńska Anna	"
Münich Krzysztof	"
Nanke Eryk	"
Ostrowski Adam	"
Przedmoyski Kazimierz	"
Rozwadowski Ryszard	"

Sawicki Mieczysław	Anglia
Skrzywan Kazimierz	"
Stachiewicz Mieczysław	"
Szablewski Witold	"
Szagonowa Zofia	"
Szehidowicz Fuad	"
Szkuta Aleksander	"
Szymaniak Jerzy	"
Trocki Paweł	"
Wybraniec Wacław	"
Zbyszewski Karol	"
Jaworski Stanisław	U.S.A.
Jurewicz Jan	"
Migała Bonawentura	"
Szymański Czesław	"
Budrewicz Antoni	Kanada
Garlicki Andrzej	"
Heydenkorn Benedykt	"
Kurcz Leopold	"
Sadowski Stanisław	"
Wojciechowski Jerzy	"
Wójcicki Henryk	"
Górski Krzysztof	Szwajcaria
Stankiewicz Zygmunt	"
Mrozowski Bohdan	Belgia
Pobóg Jaworski Jerzy	Nowa Zelandia
Ks. Grochot Józef	Dania
Ursyn Niemcewicz Jerzy	Francja
Plater-Gajewski Jan	Polska
Parzyński Jerzy	"

KRZYŻ KAWALERSKI :

Azarko Józef	Anglia
Barycz Adolf Jan	"
Bednarek Władysław	"
Biliński Józef	"
Bochenek-Czarnecka Irena	"
Bojakowski Roman	"
Borchardt Karolina	"
Brewka Stefan	"
Brzeski Kazimierz	"
Cegłowski Waldemar	"
Chrzastowska Czesława	"
Cynk Jerzy	"
Czarnecki Ireneusz	"
Dańczak Tadeusz	"

Epler Zbigniew	Anglia
Falkowski Wojciech	"
Filipowicz Tadeusz	"
Głowacka Lucyna	"
Greiner Stefan	"
Grochowska Irena	"
Gudowski Stanisław	"
Ks. Gula Józef	"
Hampel Mieczysław	"
Hęciak Barbara	"
Horbaczewska Irena	"
Huczyński Józef	"
Jarkowski Mieczysław	"
Jeziorski Andrzej	"
Kaliniecka Alicja	"
Kaliniecki Jerzy	"
Kalinkiewicz Kazimierz	"
Kamiński Wacław	"
Karol Stanisław	"
Kawa Tadeusz	"
Kicman Andrzej	"
Kindlein Lucjan	"
Koziełł Stanisław	"
Kuczyński Mieczysław	"
Kulczycki Jerzy	"
Kwiatkowska Janina	"
Kwiatkowski Tadeusz	"
Liberys Weronika	"
Łappo Aleksander	"
Łosiński Stanisław	"
Maik Ludwik	"
Majlich Zenon	"
Martel Ludwik	"
Maślanka Jan	"
Mier-Jędrzejewicz Włodzimierz	"
Mirowska Maria	"
Misiewicz Władysław	"
Nosek Antoni	"
Ograbisz Tadeusz	"
Ostoja-Ostaszewski Adam	"
Palmi Jerzy	"
Paschke Teodor	"
Piechociński Stanisław	"
Piotrowski Władysław	"
Płazak Wojciech	"
Płoszajski Jerzy	"
Poliszewska Halina	"

Polniaszek Andrzej	Anglia
Porębski Florian	"
Portalski Stanisław	"
Pukacz Czesław	"
Ryzop Bolesław	"
Rusiecki Stanisław	"
Sanojca Bronisław	"
Sikorska Janina	"
Skrzeczkowski Antoni	"
Soszko Ryszard	"
Staniszewski Stefan I	"
Staniszewski Stefan II	"
Stańkowska Wanda	"
Stawiński Feliks	"
Stefanowicz Stanisław	"
Stegman Helena	"
Strzałko Franciszek	"
Sypel Władysław	"
Szczęsnowicz Antoni	"
Szkuta Kazimierz	"
Szmidt Stanisław	"
Szuta Franciszek	"
Szymaniak Klementyna	"
Ujazdowska Tesa	"
Wiśniewski Władysław	"
Włodzik Bolesław	"
Zajączkowski Dominik	"
Zdanowicz Barbara	"
Żebrowski Włodzimierz	"
Zub Roman	"
Bruszewski Marian	Australia
Erman Stanisław	"
Gwizdała Krystyna	"
Hrycek Leopold	"
Hrycek Maria	"
Ks. Kołodziej Józef	"
Kuszela Józef	"
Rybak Zygmunt	"
Ryszkowski Władysław	"
Suryak Antoni	"
Tarmas Tadeusz	"
Winiarski Roman	"
Worrington Julian	"
Bieżankowski Jan	U.S.A.
Borowicz Edward	"
Brożek Karol	"

Bruks Feliks	U.S.A .
Czechlewski Sophie	"
Flor Edward	"
Ks. Górski Władysław	"
Jabłoński Alfons	"
Jabłoński Jerzy	"
Jacak Ryszard	"
Jarosz Stanisław	"
Jurewiczowa Danuta	"
Klejnot Jan	"
Kowalski Zbigniew	"
Lis Władysław	"
Morelewski Jan	"
Morolewski Józef	"
Nowak Krzysztof	"
Pacewicz Wilhelm	"
Polanin Jerzy	"
Różycki Henryk	"
Ścigała Henryk	"
Serwas Kazimierz	"
Srebałowicz Leopold	"
Subczyński Janusz	"
Szyckier Bronisław	"
Tapkowski Adam	"
Witkowski Julian	"
Xiężopolski Józef	"
Zielkiewicz Krystyna	"
Zielkiewicz Zbigniew	"
Żukowski Józef	"
Święcicki Jerzy	"
Brzeski Olgierd	Kanada
Chełmiński Leszek	"
Dobrowolski Jerzy	"
Ejbich Bohdan	"
Fulmyk Lech	"
Gardziejewski Tadeusz	"
Jandziszak Tadeusz	"
Januskiewicz Konstanty	"
Kadulski Aleksander	"
Klimaszewski Kazimierz	"
Kmieć Stanisław	"
Kogler Rudolf	"
Korwin-Łopuszański Jerzy	"
Laskowski Adam	"
Lechociński Ludwik	"
Lorenc P.H.	"
Macugajło Klemens	"

Malicki Marek	Kanada
Masłoń Stanisław	"
Molik Benedykt	"
Mossakowski Adam	"
Piątkowski Ryszard	"
Romanowski Waldemar	"
Bnińska-Czartoryska Izabella	Belgia
Mrozowska -Michałowska Zofia	"
Sierakowski Stanisław	"
Stachowicz Józef	"
Tomaszewski Janusz	"
Filipowicz -Polańska Katarzyna	Dania
Kobyłański Jan	Argentyna
Nałęcz-Małachowski Raoul	Chile
Karwat Bolesław	Austria
Skoryna -Lipski Jerzy	Meksyk
Żubr Feliks	Wenezuela
Michałowski Kazimierz	Francja
Chilecki Andrzej	Niemcy
Jaworski Jan	Włochy
Ks. Książek Jan	"
Banaś Maria	Polska
Bardon Bogdan	"
Bujak Zbigniew	"
Bukowski Jerzy	"
Dymarski Lech	"
Frasyniuk Władysław	"
Garbatowski Seweryn	"
Gebhardt Stanisław	"
Gil Mieczysław	"
Gwiazda Andrzej	"
Hanzlik Stanisław	"
Jaworski Seweryn	"
Jonas Zbigniew	"
Jurczyk Marian	"
Ks. Karłowicz Wacław	"
Kopaczewski Antoni	"

Kropiwnicki Jerzy	Polska
Krzyżanowski Krzysztof	"
Lis Bogdan	"
Łojek Jerzy	"
Marczuk Stanisław	"
Modzeleski Karol	"
Niezgoda Adam	"
Nowak Stanisław	"
Pałubicki Janusz	"
Pałka Grzegorz	"
Parys Jan	"
Pieńkowska Halina	"
Ks. Popiełuszko Jerzy	"
Przydziała Zbigniew	"
Romaszewski Zbigniew	"
Rozpłochowski Andrzej	"
Rulewski Jan	"
Sawicki Ryszard	"
Ks. Sikora Jan	"
Słowik Andrzej	"
Stański Tadeusz	"
Szeremietiew Romuald	"
Sliwa Bogusław	"
Switoń Kazimierz	"
Walentynowicz Anna	"
Wędołowski Stanisław	"
Wendy-Przybylska Grażyna	"
Wiatr Kazimierz	"
Wilk Zbigniew	"
Wróblewski Wojciech	"

KOMUNIKAT O NADANIU KRZYŻA ZASŁUGI

Na podstawie ustawy z dnia 23 czerwca 1923 r. /Dz.U. R.P. Nr. 62 poz. 458 /"O Ustanowieniu Krzyża Zasługi" zostali odznaczeni zarządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 3 maja 1990 r.:

Z terenu Anglii

Złotym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Łappo Henryka
Żychowicz Aniela

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Andersz Danuta
Clarke John
Davison Nita
Eckert Edward
Edgar James
Ks. Flis Marian
Gabrielczyk Barbara
Haury Jadwiga
Hedges Arthur
Hrynkiewicz Irena
Jagucki Walter
Kaczmarek Stefan
Kaczmarek Zofia
Kawecka Zdzisława
Mańkowska Elżbieta
Mańkowski Wacław
Mrówczyński Henryk
Norton G.G.
Orłowska Barbara
Pepliński Antoni
Polniaszek Andrzej
Przylipiak Anna
Przylipiak Feliks
Smagała Jan
Sowa Henryk
Stencel Norbert
Szwejczeński Tadeusz
Wdowczyk Feliks
Wiśniewski Mieczysław
Wojciechowski Józef
Zieliński Marian
Żbikowska Alina

Z terenu Ameryki /U.S.A./

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Banaś Stanisław
Barczyk Zofia
Piech Julian
Piętka Pius
Podkul Helena
Rutkowski Lucjan
Sadowski Eugeniusz
Werner Stanisław
Zammel Witold

Z terenu Argentyny

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Wurzel Zygmunt

Z terenu Australii

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Broszczyk Teresa
Bułat Marek
Cole Daniel A.J.
Eustachiewicz Stanisław
Kerkyasharian Stepan
Malarecki Tadeusz
O'Loughlin Peter
Stoddart David
Underwood Karle, Lebrun
Walsh John

Z terenu Belgii

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Kajpus Czesław

Z terenu Francji

Złotym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Stankiewicz Stanisław

Z terenu Kanady

Złotym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Romanowski Waldemar

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Bozic Therese
Fraser Elisabeth

Garlicka Wanda
Musiał Władysław
Podejko Jan
Wellik Herman

Z terenu Niemiec Zachodnich

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Gorczyńska Barbara
Idziński Marcin
Pluta Leonard

Z terenu Kolumbii Brytyjskiej

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Wąsowicz Jan

Z terenu Norwegii

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Tyszko Zbigniew

Z terenu Nowej Zelandii

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Domański Leon

Z terenu Szwajcarii

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Aschwandern Jürg

KOMUNIKAT O NADANIU SREBRNEGO KRZYŻA ZASŁUGI

Na podstawie art. 5 Ustawy z dnia 23 czerwca 1932 roku
"O Ustanowieniu Krzyża Zasługi" /Dz.U.R.P. No. 62 poz. 458/
zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 maja 1990 roku
zostali odznaczeni :

Z terenu Anglii :

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Tkaczyk Jadwiga

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Apfel-Czaszka Tadeusz
Baldy Eve
Białkowska Maria
Błoczyński Władysław
Borowy Andrzej
Budd Katarzyna
Buszek Czesław
Bzowska Kazimiera
Dąbrowska Teresa
Dubicki Walerian
Daszkiewicz Alina
Flammer Zdzisław
Frysiak Klemens
Garbiak Jan
Gloc Stanisław
Gregson Harry
Heit Zenon
Jaroszkiewicz Sabina
Jarzębiński Jan
Jarzębińska Olga
Józefczyk Stanisław
Kenich Grzegorz
Kłopecki Marian
Kłyszejko Julia
Kordylewski Józef
Kostrzewa Marian
Koszewski Jan
Kozłowska Agnieszka
Kruszewska Wanda
Kwaśny Danuta
Krużyński Kazimierz
Librowski Stanisław
Lubieniecka Barbara
Makulska Janina
Marciniak Henryk
Margalski Adam
Miłlik Jan
Odriscoll Barbara
Olszewska Maria

Parkoła Jan
Paszki Waleria
Podhorodecka Aleksandra
Potem Zofia
Przeniczka Walerian
Sierakowska Halina
Sikora Gustaw
Słowiński Jan
Socholik Maria
Sowa Doris
Stabach Tadeusz
Starzakowa Helena
Szymczak Stanisław
Tabero Jan
Turczański Henryk
Wach Jan
Woźna Feliksa
Wikło Henryk
Zakrzewska Aldona
Zakrzewski Sylwester
Żukowska Zdzisława

Z terenu Ameryki /U.S.A./

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Dąbrowski Paweł

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Gołubiec Marta
Krzyżak Franciszek
Kulawik Danuta
Rądziejowski Jerzy
Starostecka Irena
Zammel Catherine

Z terenu Argentyny :

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Jankowski Władysław
Koprowska de Leniek Janina
Socha Mieczysław
Buczak de Socha Zuzanna
Leniek de Nieto Zofia
Szymańska-Martinez de Hendic Graciela
Żołnierczyk de Szymański Józefa

Z terenu Australii

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Żmijak Jan

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Bruske Władysław
Bartosiniński Ryszard
Jones Bill
Kowaluk Irena
Kozieł Urszula
Zarębski Jerzy

Z terenu Danii

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Dąbrowski Stanisław
Pedersen Jorgen

Z terenu Francji

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Kmita Renee
Kmita Wiesław
Sabatier Elżbieta

Z terenu Kanady

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Bugaj Andrzej
Garlicki Jan
Hamulecki Konstanty
Mierzwiński Ryszard
Radziszewska Regina
Rzepus Henryk
Teper Kazimierz

Z terenu Niemiec Zachodnich

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Len Tadeusz

- 67 -

Z terenu Szwecji

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Pogonowska Zofia

Z terenu Wenezueli

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Jarzębińska Olga

KOMUNIKAT O NADANIU BRĄZOWEGO KRZYŻA ZASŁUGI

Na podstawie art. 5 Ustawy z dnia 23 czerwca 1923 roku
"O Ustanowieniu Krzyża Zasługi" /Dz.U.R.P.Nr. 62 poz.458/
zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 maja 1990 roku
zostali odznaczeni :

Z terenu Anglii :

Brązowym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Barański Jan
Bastuba Hielda
Bastuba Stanisław
Hawrot Gwennie
Hawrot Tadeusz
Kulik Ignacy
Niedzielski Jan
Rożek Jan
Szyndra Paweł
Undro Witold
Wasiniewski Zygmunt

Z terenu Australii

Brązowym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Gęborek Wiesław
Stępnowski Tadeusz
Teperski Tadeusz
Wodzińska Helena

Z terenu Kanady :

Brązowym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Czerwiński Witold
Jabłoński Władysław
Kosowska Stefania
Ostrowski Zygmunt
Zagórski Henryk
Zieliński Feliks

KOMUNIKAT O NADANIU KRZYŻA ZASŁUGI /11.11.1991/
KOMUNIKAT O NADANIU ŻŁOTEGO KRZYŻA ZASŁUGI /11.11.90/

Na podstawie art. 5 Ustawy z dnia 23 czerwca 1923 roku
" O Ustanowieniu Krzyża Zasługi"/Dz.U.R.P. No. 62 poz. 458/
zarządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 listopada
1990 roku zostali odznaczeni :

Z terenu Anglii:

Żłotym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Barbarska Elżbieta
Czauderna Marta
Kajetanowicz Olgierd
Krzywiec Zofia
Miszewski Krzysztof
Puszczajska Wiktoria
Sikora Paweł
Wasiński Franciszek
Zaorski Janusz

Żłotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Bednarek Zofia
Białkiewicz Aleksandra
De Berg Jerzy
Beynon Beryl
Beynon Peter, John
Biegus Jerzy
Biegus Maria
Bokiewicz-Żmudzińska Irena
Borysiuk Eugeniusz
Brantley Ewa Eliaz
Brewka Stefania
Brzeska Ewa

Budzyński Andrzej
Bąkała Eugeniusz
Chmielewski Jerzy
Czeczura Aleksander
Czeruszewicz Roman
Carrington R.D.S.
Chór Parafialny Sw. Cecylii - Nottingham
Dobrochłop Kazimierz
Draczyńska Wanda
Dybowski Wacław
Dziurman Zbigniew
Feist Stefan Tadeusz
Fiedler Wacław
Filipowicz Maciej
Fuchs Franciszek, Adam
Gajdecki Tadeusz
Gamarnikow Danuta
Gigiel-Melechowicz Mieczysław
Gitrowski Edwin
Gładkowska Helena
Głowacki Witold
Goltz Andrzej
Hausman Daniela
Hedd Bleddyn Williams
Heyda Kazimierz
Holba Anna
Horodyński Włodzimierz
Hykiel Julie
Ingham Michael, John
Iwaszkiewicz Mieczysław
Jakubowski Tadeusz
Janakowska Olga
Janczena Lucyna
Józefiak Stanisław
Kanocki Janusz
Kidacki Henryk
Kmietowicz Izabela
Komosińska Aniela
Kościcka Halina
Kowalczyk Bronisław
Kozłowski Jerzy
Kupsik Tadeusz
Kuryło Tadeusz
Kuźmińska Stanisława
Kwiatek Zbigniew

Kwiatkowski Mirosław
Laskowski Andrzej
Lesisz Wanda
Leżała Józef
Licht Leopold
Łabędź Bronisława
Łabędź Eugeniusz
Łodziński Kazimierz
Maćkowiak Alfons
Malcher Jerzy
Marchlewski Bronisław
Marciniński Zbigniew, Tadeusz
Martin-Kowalski Stefan
Maryszczak Czesław
Matura Aniela
Morawicz Andrzej
Mrozek Danuta
Mrozek Marian
Musioł Tadeusz
Noel Joseph
Nowicka Emilia
Ogłaza Edward
Olizar Michał
Pelc Władysław
Piechurowa Jadwiga
Pietrzak Andrzej
Ptasznik Edward
Pullig John
Radziejowska Anna
Rasiej Maria
Romiszewska Anna
Rut Bronisław
Rymaszewska Aleksandra
Sas-Buszyńska Krystyna
Sitkowska Anna
Smolarek Jacek
Sochoń Alfred
Soroko Marian
Sroczyński Krzysztof
Stopa Jerzy
Staniszewska Margaret
Strzelecki Jerzy
Suchcitz Andrzej
Sukiennik Józef
Świszczowska Barbara
Szczepanik Danuta
Szkuta Andrzej

Szwed Józef
Talbutt Richard
Targosz Piotr
Townsend Patricia, Anne
Unikowski Michał
Urbanowicz Engelbert
Wadowski Henryk
Watts John
Weber Irena
White Jean
Wielogórska Anna
Winkler Halina
Wiśniewska Aniela
Wojakowska Maria
Zakrzewska Krystyna
Zarebski Wiesław

Z terenu Australii

Złotym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Matuszek Edwin
Rakowski Tadeusz

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Bojda Kazimierz
Broniarczyk Zenon
Brzyski Stefan
Dobosz Jan
Dudka Antoni
Gębicz Kazimierz
Grąbek Stanisław
Grzymski Mieczysław
Karaś Jan
Kawecki Jan
Kryński Andrzej
Kurzyniec Zofia
Kwieciński Zbigniew
Lammiman Clive
Lester-Wasilewski Jerzy
Leweczko Maria
Małecki Mieczysław
Porębski Lech
Rudnik-Rogers Czesław

Siejka Mirosława
Suchowiecki Jan
Swat Mieczysław
Sworzyński Tadeusz
Szoka Józef
Szura Maksymilian
Wansowicz Bolesław
Witwicka Stanisława
Żelazowski Jerzy
Zielosko Jerzy
Żuliński Alojzy

Z terenu Ameryki /U.S.A./.

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Barsh Frances
Bartoszewski Leszek
Betka Ewa
Blichasz Michael
Borowiec Stanisław
Chronowski Franciszek
Dąbek Władysław
Durkalec Jan
Dusza Edward
Gaza Caesar
Glinka Jan
Gubernat Edward
Jakubiak Krystyna
Jordanowski Józef
Klimowicz Arthur
Kołaczkowska Wanda
Kosmowski John
Kostenowczyk Stanley
Koszyca Janina
Kulibaba Janina
Kustosz Stanisław
Kuty Stanisław
Kwaśnicka Bronisława
Luka Irena
Łazowski Eugeniusz
Łazowski Henryk
Magda Kazimierz
Majewski Władysław
Okulski Zenon
Pieczara Ludwik
Peczeniuk Teresa
Piotrowicz Walter

Przesmycki Julian
Reszka Józef
Romańska Zdzisława
Sobór Stanisław
Werchum Włodzimierz
De Virion Józef
Wronka Kazimierz
Zwolska-Demczuk Barbara

Z terenu Argentyny :

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Bieles Maria

Z terenu Danii :

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Elmquist Bjorn
Eleman-Jensen Uffe
Federspill Per
Hansen Henry
Kepińska-Jakobsen Maria
Kruszyński Aleksander
Lipman Ole
Riishoj Soren
Seehusen Svenn
Siesby Erik
Stanisławski Lech
Tomaszewski Grzegorz

Z terenu Francji :

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Dzierżykraj-Morawski Maciej

Z terenu Kanady :

Złotym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Jakubowski Józef

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Brandys Aleksander
Dzieduszycki Edward
Fijał Marian
Fujarczuk Stanisław
Hamulecki Józef
Idziakowa Krystyna
Kott Teresa
Król Alfons
Kulesza Paweł
Kwieciński Tadeusz
Lekusz Henryk
Małecki Zbigniew
Mirecki Bogumił
Latek Stanisław
Nowaczyńska Maria
Pappius Hanna
Pawłowicz Piotr
Schmidt Ludwik
Sibiga Antoni
Siemieński Stanisław
Srebnik Maria
Srebnik Zygmunt
Szczygłowski Tadeusz
Trzeciński Jan
Urbanowicz Marian
Wagner Marian
Waryszewska Halina
Wroński Henryk
Żołnierczyk Marian

Z terenu Nowej Zelandii :

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Polaczuk Mikołaj
Sondaj Stefania

Z terenu Polski :

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Bąk Piotr
Berezowski Andrzej

Błaż Zygmunt
Czyżewski Zbigniew
Bachleđa-Księdzuloz Franciszek
Furmanek Maria
Goldman Wiesław
Kiszczał Jadwiga
Komorowski Jerzy
Lebiedziński Aleksander
Plucińska-Piksy Jadwiga
Ważbiński Marek
Żelazny Tadeusz
Żelazny Teresa
Ziółkowski Eugeniusz

Z terenu Południowej Afryki

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy:

Jarmołowicz Witold

Z terenu Szwajcarii :

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Szajdzicki Adam

Z terenu Chile :

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Pszczółkowski Wojciech

Z terenu Szwecji

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Arnell Lars Erik
Olkiewicz Andrzej
Svedberg Olle

KOMUNIKAT O NADANIU SREBRNEGO KRZYŻA ZASŁUGI

Na podstawie art. 5 Ustawy z dnia 23 czerwca 1923 roku
"O Ustanowieniu Krzyża Zasługi" /Dz.U.R.P. No. 63 poz. 458/
zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 listopada 1990 roku
zostali odznaczeni :

Z terenu Anglii

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Azarko Stefania

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Alfera Aleksander
Atras Zdzisława
Banasiewicz Henryk
Bator Halina
Bazergan Jadwiga
Bielicka Leokadia
Błaszkiwicz Edmund
Bogdanowicz Janina
Borucki Zygmunt
Bromberg Danuta
Bryg Kazimierz
Bucia Zbigniew
Buliczowa Kazimiera
Bulters Barbara
Chiappe-Szymańska Barbara
Czapska-Jordan Wanda
Czarniecka Barbara
Davies W.O.I.
Domańska Irena
Dudzik Kazimierz
Dziduszko Franciszek
Ehrbar Shirley
Fabiański-Przybyła Kazimierz
Fundakowa Nadzieja
Godyn Jerzy
Gorczyński Andrzej
Gottfried Franciszek
Hawliczek Jan
Hawran Janina
Herter Edmund
Idziaszczvk Michał

Jacques Leonard
Jakubowska Elżbieta
Janas Maria
Jarosz Józef
Jaworska Danuta
Jastrzębski Leonard
Jena Edward
Kaczmarek Helena
Kalinowicz Janina
Klucznik Marek
Koc Krystyna
Kopytyńska Zofia
Kreft Aleksander
Krutin Franciszek
Krysińska Maria
Krysiński Stanisław
Kulągowski Józef
Kurzwell Leon
Latawiec Lesław
Lauder Philip
Laurecka Maria
Liebhart Maria
Lewandowski Antoni
Lewandowski Jerzy
Łacina Piotr
Małaszczak Janina
Mazur Jan
Mazurkowska Janina
Mehlem Erwin
Matysiak Tadeusz
Michalski Roman
Mikulin Piotr
Milewski Marian
Młodnicka Hanna
Moseley Iris, Helen
Murtach James
Narkowicz Stanisław
Neuman Anatol
Niewiara Apolonia
Niziołek Wojciech
Obarowa Kazimiera
Olszewska Jadwiga
Olewicz Zofia, Danuta
Ostrowski Jan
Osuchowski Stanisław
Pieczarka Franciszek

Pindor Bolesław
Pirog Maria
Pisula Barbara
Podsiadły Stefania
Polkowska Maria
Prokopowicz Stanisław
Porajski Andrzej
Rádecka Maria
Raszapla Józef
Repuszyn Jadwiga
Rodziewiczowa Lidia
Rumistrzewicz de Charny Stanisława
Rut Aniela
Rymkiewicz Mirosław
Sarnecka Wanda
Sobieska Józefa
Sobolewski Stanisław
Sobczak Stefan
Sawicz-Korsak Betty
Sell Jean
Skurok Emil
Solanelli - Tuszyńska Fiamma
Stompolska Jadwiga
Suchcitz Maria
Swiderski Henryk
Swora Stanisław
Szulcowa Halina
Szydełko Edward
Szymański Józef
Tarczyński Jan
Tweeddale Dorothy
Tyma Tadeusz
Ulrych Tadeusz
Wencel Eugenia
Wilczak Apolinary
Witko Atam
Wróblewski Ryszard
Zaborowska Helena
Zawada Mieczysław
Ziemba Franciszek
Zmorzyńska Kazimiera
Zych Leopold

Z terenu Australii

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Matusiewicz-Matuszewski Zygmunt

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Agdan Bronisława
Antkowiak Janusz
Dzięcioł Kazimierz
Gur Danuta
Kacprzak Helena
Kacprzak Jan
Kałuski Marian
Karpiński Antoni
Kremzer Edward
Kurylewski Henryk
Kutyła Michał
Leszczyński Hieronim
Makarewicz Anatol
Malawkin Antoni
Mikołajski Stanisław
Niebożyńska Irena
Olech Anna
Piekarski Franciszek
Rafalski Leon
Siejka Jan
Sławomirski Jacek
Skrzypczyński Kajetan
Swierca Roman
Zarębski Wiesław
Zinderman Eugeniusz

Z terenu Ameryki /U.S.A./

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Bocian Mieczysław
Borowiczowa Danuta
Brzostyński Jerzy
Cieślak Stefan
Durkalec Tadeusz
Imirowicz Anna
Jabłońska Maria
Kamińska Anna
Konwiakowa Halina

Kwiatkowski Jerzy
Laska Władysław
Owsiany Ryszard
Poniecki Florian
Raczkiewicz Mieczysław
Sobór Danuta
Słomiński Kazimierz
Sokołowski Tadeusz
Szachtmajer Leon
Szawłoski Witold
Szczepkiewicz Józef
Szczypior Bronisław
Szyszko-Bojar Walenty
Trusiewicz Włodzimierz
Więcek Tadeusz
Zieniewicz Bolesław

Z terenu Argentyny

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Borkowski Zbigniew
Gębarski Zbigniew
Gliński Aleksander
Nawrot Irena
Piwniczka Zuzanna
Podrez Alfred
Szmurło Edward
Szuladzińska Barbara
Tender Mieczysław
Villareal Jose, Omar
Wojtaszek Stanisław
Zbroja Jerzy
Żelazek Irena

Z terenu Belgii

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Dropiński Włodzimierz
Mrozowska Izabela
Pakulski Andrzej
Sierakowski Wojciech
Tomaszewska Jadwiga

Z terenu Danii

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Adamowicz-Rozmaryn Wiktoria
Bielska-Chackiewicz Halina
Lizewska-Grynberg Maria

Z terenu Francji

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Backiel-Jędrzejewska Helena

Z terenu Kanady

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Adam Stanisław
Marczewski Leszek

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Bartnicki Jerzy
Brandt Adam
Chmiel Władysław
Fortyński Wiktor
Gruchała-Wesierski Albin
Jerczyński Władysław
Koczowski Stanisław
Kornatowski Roman
Kraska Franciszek
Kuczyński Stefan
Kulpa Jan
Kutyła Władysław
Majerski Edward
Marczewski Lesław
Marczewski Leszek
Olbrecht Stefan
Pasierbek Jan
Ratusz Jan
Robaszewski Zbigniew
Rymar Leon
Świątkowski Mieczysław

Swiejkowski Borys
Tebinka Stanisław
Toporowski Stanisław
Warnke Jan
Władysiuk Stefan
Wołosiuk Agi

Z terenu Szwecji

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Kubiak Danuta

KOMUNIKAT O NADANIU BRAZOWEGO KRZYŻA ZASŁUGI /11.1..90/

Na podstawie art. 5 Ustawy z dnia 23 czerwca 1923 roku
"O Ustanowieniu Krzyża Zasługi" /Dz.U.R.P. Nr. 62 poz. 458/
zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 listopada 1990 r
zostali odznaczeni :

Z terenu Anglii

Brązowym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Bełzko Honorata
Było Kazimierz
Ciesielska Iwona
Daczkowski Bronisław
Fijałkowska Janina
Gawlikowska Zofia
Hanson Halina
Komarek Krzysztof
Kostanowicz Hanna
Kulik Adam
Lewińska Maria
Maleczek Eugeniusz
Mieczkowska Halina
Miszewska Caroline
Okoński Roman
Ottembrajt Wiktor
Parol Jolanta
Pietrzak Barbara

Słowińska Jadwiga
Szymański Edmund
Tykoski Nicholas
Zdrojewski Margaret
Zdrojewski Zygmunt

Z terenu Australii

Brązowym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Leszczyński Marek
Polak Bronisław
Szostakiewicz Grzegorz

Z terenu Ameryki /U.S.A./

Brązowym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Glinka Halina

Z terenu Danii

Brązowym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Murawski Henryk
Nawarecki Damian

Z terenu Francji

Brązowym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Filipiak Arkadiusz
Gogol Zygmunt
Maćkowiak Franciszek
Partyka z d. Dygat Zofia
Radłowski Leon
Radłowska Stanisława
Strumieński Nicolas

Z terenu Kanady

Brązowym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Dziemian Edward
Figas Jan

Groszens Witold
Hojka Emil
Koch Zbigniew
Łukowski Eugeniusz
Sawicki Wacław
Szatkowski Tadeusz
Wreszczar Jan
Zalega Artur

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

POSŁANIE

PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ RYSZARDA KACZOROWSKIEGO
NA PIERWSZY KRAJOWY ZJAZD ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
na ręce ppłk. dypl. Wojciecha Borzobohatego

Żołnierze Armii Krajowej, Koleżanki i Koledzy !

Pół wieku minęło od dnia, w którym po klęsce na polach bitew, niezłomny w swym dążeniu do wolności Naród Polski powołał swoje państwo podziemne.

Polska Walcząca, którą symbolizował znak kotwicy, prowadziła walkę z okupantem na wszystkich odcinkach życia.

W walkę tę włączeni byli Polacy wszystkich stanów. Obok żołnierzy, kobiety i młodzież bronili politycznego i kulturalnego dziedzictwa naszych ojców.

Straty poniesione w imię prawa Polski do niepodległego bytu i całości jej granic, były ogromne. Za swoją postawę żołnierze Polski Walczącej płacili życiem w akcjach bojowych, rozstrzeliwani w więzieniach, zamęczani w obozach koncentracyjnych niemieckich i łagrach sowieckich.

Po zakończeniu wojny doszły także bolesne, bo zadane przez współobywateli, pozostających na usługach sowieckich mocodawców, dalsze mordy i prześladowania.

Dziś, kiedy po raz pierwszy doszło do Zjazdu uczestników walk o niepodległość, składamy hołd bohaterskim dowódcom i żołnierzom Armii Krajowej, którzy w imię najświętszej sprawy życie swoje Polsce oddali. Pozostał po nich Testament Polski Walczącej i przykład żołnierskiego

obowiązku spełnionego do końca.

Testament Polski Walczącej nie został zapomniany. W sztafecie pokoleń wznieśli płomień wolności robotnicy Poznania, Szczecina, Gdańska i wielu miast polskich, składając ofiarę swego życia na ołtarzu, któremu na imię Polska.

Wśród nich nie zabrakło też starszych braci i sióstr pokolenia Polski Podziemnej.

Pozdrawiam Uczestników Zjazdu, który ma połączyć w jedną organizację byłych żołnierzy Armii Krajowej. Ślę wyrazy uznania dla tych wszystkich, którzy pozostali wierni ideałom Polski Walczącej.

Życzę Zebrany, by hasło wypisane na naszych sztandarach bojowych : Bóg Honor i Ojczyzna było myślą przewodnią Waszych poczynań.

/-/ Ryszard Kaczorowski
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Londyn, 14 marca 1990 roku

PRZEMÓWIENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ RYSZARDA KACZOROWSKIEGO
na uroczystości
75-lecia powstania 1 PUŁKU UŁANÓW KRECHOWIECKICH

Panie Generale, Panie Pułkowniku Prezesie,
Panie i Panowie - Krechowiacy !

Do najpiękniejszych kart historii Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej należą karty zapisane przez jazdę polską. Minęło 50 lat od ostatniego jej zbrojnego wystąpienia. Schodzą powoli, ze sceny dziejowej uczestnicy tych wydarzeń. Pozostają po nich zapisy wspomnień czy też przekaz ustny.

Naród nie otaczający czcią swej przeszłości i kultury nie zasługuje na miano narodu. My, Polacy, najlepiej chyba o tym wiemy, bo gdyby nie nasze umiłowanie wolności, historii, języka i kultury narodowej - dawno zniknęlibyśmy z mapy Europy.

Jednym z najważniejszych elementów naszej narodowej spuścizny, przekazywanej z pokolenia na pokolenie, jest miłość żołnierza polskiego i poszanowanie dla wojskowej tradycji. A któż tę naszą tradycję pielęgnuje lepiej i reprezentuje godniej niż Krechowiacy, obchodzący właśnie 75-lecie

powstania sławą okrytego oddziału Wojska Polskiego, bo choć nieco wcześniej od Waszego powstały pułki legionowe, to jednak nie doszło do ich odtworzenia na Zachodzie.

Nie zamierzam przytaczać wspaniałych dziejów 1-szego Pułku Ułanów Krechowieckich im. płk. Bolesława Mościckiego. Chcę tylko przypomnieć kilka faktów z Waszej długiej i wiernej służby : jesień 1914-go roku - utworzenie oddziału konnego tak zwanego Legionu Puławskiego; kwiecień 1915-go roku - przekształcenie oddziału w Polski Dywizjon Ułański i wreszcie marzec 1917-go roku - powstanie Pierwszego Polskiego Pułku Ułańskiego /bo tak brzmiała jego nazwa/ i objęcie dowództwa nad nim przez wspaniałego żołnierza i patriotę, płk. Mościckiego.

On to właśnie wiódł dzielnie i mądrze Krechowiaków, gdy w drugiej połowie lipca 17-go roku przypadło im w udziale bicie się niemal równoczesne z trzema zaborcami Polski. W Stanisławowie pułk broni ludności cywilnej przed tłuszcza zrewolucjonizowanego żołdactwa rosyjskiego, a wkrótce - pod słynnymi Krechowcami - bije się wspaniale z Austriakami i Niemcami.

Później pułk dołącza do I-szego Kurpusu Polskiego gen. Dowbora-Muśnickiego i choć po jego rozwiązaniu przestaje istnieć na kilka miesięcy, już w listopadzie 1918-ego roku broni Lwowa a potem walczy z bolszewikami w Małopolsce Wschodniej, na Ukrainie i na Wołyniu. Za wykazane w tych bojach męstwo, sztandar pułkowy zostaje 20-ego marca 1921-ego roku odznaczony orderem Virtuti Militari przez Marszałka Piłsudskiego.

W okresie międzywojennym jesteście wzorowym pułkiem przodującym w wyszkoleniu, dyscyplinie i przywiązaniu do pułkowej tradycji. Opiekujecie się też Osadą Krechowiecką na Wołyniu, zapoczątkowaną przez 120 żołnierzy pułku.

W pamiętny wrzesień 39-go roku - Krechowiacy, w ramach Suwalskiej Brygady Kawalerii, przechodzą szlak bojowy wiodący przez Głębosz Wielki, Długobrzeg Szlachecki, Dąbrowę Wielką i Kijany, by 4-go i 5-go października wziąć udział w ostatniej bitwie kampanii, pod Kockiem.

Zdawałoby się, że pułk przestał istnieć. Ale, jak Feniks wstający z popiołów, już w listopadzie 1941-go roku, w Buzułuku, w ramach tworzącej się Armii Polskiej w Rosji Sowieckiej - pojawiają się krechowieckie, amarantowe proporczyki na kołnierzach żołnierzy 6-go Dyonu Rozpoznawczego, który w styczniu następnego roku otrzymuje oficjalnie nazwę

1-szego Pułku Ułanów Krechowieckich. Pułk - oczywiście już nie konny ale pancerny - przechodzi w ramach Drugiego Korpusu całą kampanię włoską, zapisując złotymi zgłoskami w swej historii takie nazwy jak : rzeka Chienti, Castelfidardo, Osimo, Ankona, Linia Gotów, rzeki Senio i Idice i wreszcie - Bolonia. Za wybitne męstwo, wykazane w tych walkach przez pułk, sztandar przewieziony potajemnie z Polski na Zachód zostaje udekorowany przez Naczelnego Wodza, gen. Władysława Andersa, specjalną wstęgą zawieszoną obok niebiesko-czarnej wstęgi Virtuti Militari.

Krechowiacy! Jako były żołnierz Drugiego Korpusu jestem dumny, że miałem takich jak Wy towarzyszy broni! Jako Prezydent Najjaśniejszej Rzeczypospolitej wyrażam Wam podziękowanie za wzorowe spełnienie żołnierskiego obowiązku. Gratuluję Wam postawy, koleżeństwa oraz przywiązania do tradycji i barw pułkowych. Życzę Wam być doczekali chwili, gdy na ulicach tak z Wami związanego Augustowa pojawią się znowu amarantowo-białe, krechowieckie proporczyki!

Kiedy to nastąpi? Nie wiem, ale myślę, że szybciej niż się niejednemu z nas wydaje. Ojczyzna nasza nie jest jeszcze niepodległa, nie ma demokratycznie wybranych władz, a decydujący głos co do jej losów mają ciągle ludzie oddani Moskwie. Ale idziemy dobrą drogą i postępu tego nic nie zdoła powstrzymać.

Miejmy cierpliwość, pomagajmy Krajowi jak możemy i nie traćmy wiary, a nade wszystko - bądźmy stale gotowi - tak jak to było w przeszłości - do najwyższych ofiar, mając w pamięci słynne wskazówki Krechowiaka, opracowane przez Waszego szefa Pułku, z których pierwsza głosi: "Pułk jest częścią Ojczyzny i nasze najgłębsze uczucia winny zawsze być skierowane ku Niej" oraz druga, która brzmi : "Ułan Krechowiecki winien pamiętać, że przez pułk pracuje dla Polski!".

Jestem przekonany, że w odrodzonej Ojczyźnie wraz z powrotem do pięknych tradycji Wojska Polskiego nastąpi odtworzenie pułku jazdy i że ten pułk powinien przejąć tradycje 1 Pułku Ułanów Krechowieckich.

Londyn, 22 lipca 1990 roku.

/-/Ryszard Kaczorowski

PRZEMOWIENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
NA ZJEZDZIE STOWARZYSZENIA POLSKICH KOMBATANTÓW
15 września 1990 roku w Perth Amboy

Panie Przewodniczący, Panie i Panowie, Uczestnicy Zjazdu SPK w Stanach Zjednoczonych.

Przed zaledwie miesiącem obchodziliśmy 70-tą rocznicę zwycięstwa oręża polskiego nad bolszewickim najeźdźcą. Polska stoczyła bój o swoje być albo nie być. Zwycięstwo pod Warszawą i potem decydująca bitwa nad Niemnem uwolniły Polskę na lat dwadzieścia od zmory komunistycznych rządów. Zapewniły Europie spokój i bezpieczeństwo od wschodu, które dawało silne państwo polskie.

Drugą rocznicę sierpniową obchodziliśmy na pamiątkę 10-lecia powstania "Solidarności", ruchu, który stał się początkiem końca komunizmu w Polsce i całej wschodniej Europie. Tak to w jednym półwieczu uchroniliśmy dwukrotnie Europę przed zalewem komunistycznym. Naszą postawą w 1939 roku daliśmy świadectwo, że naród polski gotów jest do największych poświęceń i ofiar w obronie wolności i niepodległości Polski. Kiedy ucichły zmagania na frontach, emigracja żołnierska stała się podstawą emigracji niepodległościowej prowadzącej w zmienionych warunkach swoją walkę o Polskę wolną niepodległą i w pełni suwerenną. Na czoło emigracji wysunęła się organizacja byłych żołnierzy : Stowarzyszenie Polskich Kombatantów. Po 45 latach naszej działalności zadajemy sobie pytanie czy nasza emigracja, emigracja polityczna, miała sens? Próbujemy odpowiedzieć na pytanie, czy wykonaliśmy zadanie, jakie na nas spadło. Nie sposób samemu znaleźć pełną odpowiedź. Pozostawimy ją historii i myślę, że będzie ona dla nas dobra. Wykazaliśmy niezwykłą gotowość do służby narodowej i pomimo różnic wśród nas byliśmy zjednoczeni w sprawie najważniejszej: wolności i niepodległości Polski. Zachowaliśmy służebny charakter tej niezwyklej i niepowtarzalnej emigracji - sprawie narodowej. Wpływaliśmy na opinię publiczną krajów zachodnich z wielkim skutkiem, by sprawa polska nie poszła w zapomnienie. Narodowi polskiemu w kraju byliśmy przykładem, że są wolni Polacy, którzy komunizmu nie przyjmą co napewno dodawało sił do przetrwania w okresie stalinizmu. Rodzącym się ruchom wolnościowym w Polsce dawaliśmy wsparcie i pomoc.

Zdawaliśmy sobie sprawę, że ciężar odpowiedzialności za Ojczyznę spoczywał na naszych rodakach w Kraju, którzy swoim twardym oporem przeciwko sowietyzacji byli żołnierzami pierwszej linii. Ten opór, który przeradzał się w pierwszych okresach w bolesne i krwawe zrywy, był oporem przeciwko komunizmowi, który z kolei został wykorzystany jako narzędzie imperializmu sowieckiego. Był to system okrutny i bezwzględny, który strachem i szantażem upodlił 3 miliony Polaków, członków Partii. To nie był na szczęście pełny obraz Polski. Prawdziwy duch narodu objawił się w 10-milionowym zrywie Solidarności w 1980 r. Brutalnie stłumiony w grudniu 1981 r., ponownie wybuchł po ośmiu latach, dając początek rozpadowi komunizmu i zmienił oblicze Europy.

Wypadki te poprzedziły kolejne pielgrzymki do Ojczyzny Papieża Polaka, bo za Jego to Papieskiej posługi biskup Rzymu stał się przywódcą moralnym nie tylko chrześcijan, ale całego nawet nie-chrześcijańskiego świata.

Zmiany, jakie zachodzą w Kraju przyjęliśmy z radością. Były one zaskoczeniem. Nikt z nas nie przewidywał i nie byliśmy przygotowani do tego rozwoju sytuacji, jaka miała miejsce po umowie okrągłego stołu. Umowie, którą część narodu uważała za niemoralną, bo zawartą pod przymusem, ale która stała się początkiem demokratyzacji życia polskiego w Kraju.

Polska jest na drodze do samostanowienia i wolności. Nie ma wątpliwości, że Polska nie zrezygnuje z prawa do suwerenności, do swojej tysiącletniej tradycji chrześcijańskiej.

Ten cel nie został jeszcze osiągnięty.

Wprowadzenie Polski na drogę demokratyzacji i wolności napotyka na trudności, a nasza niecierpliwość, jakże zrozumiała, po tych latach pracy i wyczekiwania by cel, dla którego pozostaliśmy poza krajem został osiągnięty przez Naród jeszcze za naszego życia.

Ale jak mówi deklaracja ideowa XIV Zjazdu Federacji Światowej SPK : "rola organizacji kombatanckich poza granicami Kraju nie skończyła się".

Za wcześnie byłoby schodzić z pola walki. Nasza obecność polityczna poza Krajem to nie nasz wymysł tylko. Tęgo od nas żądają autorytety w Kraju, z których zdaniem liczyliśmy się zawsze.

Wielu z nas zadaje pytanie czy tempo zmian zachodzących w Polsce jest wystarczające i jak się ustosunkować do sporów i walk politycznych, jakie mają miejsce w Kraju.

Emigracja polityczna zawsze uznawała rozdział ról między walczącym Krajem a emigracją. Emigracja niepodległościowa prowadziła swą działalność na rzecz wolności Polski, a Kraj dostępnymi tam środkami zakres wolności poszerzała.

W dalszym ciągu należy do naszych obowiązków pilnowanie i ostrożność w ocenie sytuacji w Kraju. Gdybyśmy zawiedli to nigdy by nam tego nie przebaczone, że mając całkowitą wolność i możliwość obserwacji nie ostrzegliśmy o niebezpieczeństwach.

Powrót do pełnej demokracji najeżony jest trudnościami w dużym stopniu wynikłymi z 45 lat rządów totalitarnych komunizmu. Zniszczył on poczucie odpowiedzialności obywatela za państwo i umiejętności współżycia ludzi. Sukces jeszcze nie będzie pełny, jeżeli nie zastosuje się demokracji w życiu i nie nauczy, że "demokracja to dużo więcej niż przeprowadzenie wyborów, czy rządzenie większością głosów, że to także formy bycia, takt, poczucie odpowiedzialności obywatelskiej i uszanowanie przeciwnika.

O taką demokrację w wolnej Polsce walczył Rząd Polski w Londynie, który nieprzerwanie działał pomimo, że z biegiem lat stawał się coraz mniej znany na terenie Kraju. Ośmieszony i lekceważony nie znajdował dużego odzewu. Dopiero bankructwo ekonomiczne, społeczne i polityczne oraz zmiana pokolenia spowodowało, że odżyła idea legalnego Rządu Polskiego. Po wyborze Polaka Papieża i powstaniu Solidarności upowszechniła się świadomość o roli Rządu Polskiego na uchodźstwie, wyrazu ciągłości Polskiej Suwerennej Władzy Państwowej.

Moi poprzednicy i ja podkreślaliśmy w naszych wystąpieniach, że pieczę nad symbolem suwerenności państwowej i urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej będziemy sprawować do dnia, w którym Naród Polski w wolnych od wszelkiego przymusu wyborach powszechnych wyłoni swoją reprezentację polityczną. Wierzę, że ten moment nastąpi w niedługim już czasie.

Koledzy Kombatanci - Szanowni Państwo.

Z dużą radością przyjąłem Wasze zaproszenie na ten Zjazd, odbywający się na pięknej ziemi amerykańskiej. Od wielu już lat Stany Zjednoczone stały się przystanią wolności i nadziei dla bojowników o niepodległość opuszczających swoje ujarzmione kraje.

Znaleźli oni tutaj nie tylko schronienie, ale i warunki dla rozwoju swoich talentów, pogłębienia wiedzy i dla zastosowania swoich humanitarnych ideałów.

Myślę teraz rzecz prosta także o Waszym poprzedniku, Naczelniku Kościuszcze, który w najcięższych chwilach swej ojczyzny decydował się dwukrotnie szukać w tym kraju siły do wytrwania wśród przeciwności i zawodów, jakich nie szczędziły mu dzieje jego walk o wolność.

Należymy wszyscy do ciężko doświadczonego pokolenia. Pokolenia, które też było skazane tak często na ważne i odpowiedzialne decyzje.

I tak podjęliśmy wspólną nam wszystkim decyzję pozostania w wolnym świecie, aby z tych bastionów emigracji toczyć dalszą walkę polityczną, społeczną i wychowawczą o zachowanie naszych wartości kulturalnych i o przywrócenie naszej ojczyźnie wolnych i sprawiedliwych warunków dla jej suwerenności i rozwoju.

Oczy nas wszystkich są dzisiaj zwrócone na Polskę i dla niej biją nasze serca. Przez wiele lat z naszych terenów emigracyjnych i osiedleńczych staramy się nieść pomoc narodowi w walce o zachowanie naszych wartości moralnych i kulturalnych. Dzisiaj oczekujemy tej przełomowej chwili, dla której wielu z nas poświęciło swoje życie.

Raz jeszcze dziękuję Kolegom za zaproszenie do udziału w tym ciekawym Zjeździe. Tym bardziej, że spotykamy się w tak ważnych czasach w historii naszego Kraju.

Przywodzi to na myśl zakończenie jednego z wierszy znanego poety :

"Co serce w prostocie wyzna
Tego nie trzeba kryć.
Gdy padnie słowo Ojczyzna
Znów będzie warto żyć."

/-/ Ryszard Kaczorowski

SKARB NARODOWY

Jak każdego roku październik będzie miesiącem Skarbu Narodowego.

Ofiary na utworzenie w 1949 roku Skarb Narodowy, składane przez społeczeństwo polskie w całym świecie, stanowią podstawy finansowe działań niepodległościowych władz polskich na uchodźstwie.

Skarb Narodowy umożliwia zachowanie niezależności od czynników obcych - polityki polskiej służącej sprawie przywracania pełnej wolności i niepodległości Polski.

London, 1990 roku

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ

/-/ Ryszard Kaczorowski

PRZEMOWIENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
RYSZARDA KACZOROWSKIEGO
na spotkaniu z Oddziałem Rady Narodowej
w Stanach Zjednoczonych, w Boulder, Colorado
dn. 27 października 1990 r.

Przed siedemdziesięciu laty na zrujnowane wojną pola wyjechały pługami, by z nowego siewu wyrosły nowe łany, które będą odtąd żywić obywateli przywróconej do życia Polski. Dla nas urodzonych w wolności była to rzecz oczywista, ale dla pokolenia czekającego na wyzwolenie było to spełnienie snów i marzeń dziadów i ojców. My i oni jednakże uznaliśmy, że lata upokorzeń już więcej nie wrócą, że Polska będzie rozwijać się szczęśliwa i bogata.

Nie braliśmy pod uwagę zakusów naszych sąsiadów, którzy mieli inne i wcale nie pokojowe rozwiązania dla naszego narodu.

Ze zmagania drugiej wojny światowej wyszliśmy pokonani, ale jak mówił Józef Piłsudski "być pokonanym a nie ulec - to zwycięstwo". W tym też kontekście odczytywaliśmy wiersz poety, który między innymi mówił: że gdyby zawiódł miecz i spiż niech ducha wróg nie zmoże. I tego ducha narodowego strzegliśmy pod nazwą legalizmu Rzeczypospolitej. Jej symbole władzy stały się relikwiami. Mówiliśmy o nich z czcią i wzruszeniem.

Urząd Prezydenta Rzeczypospolitej uznano za kamień węgielny całej naszej struktury państwowej na obczyźnie.

Była ona o tyle trudniejsza do utrzymania, że to państwo na obczyźnie jest pozbawione wszelkiej siły wykonawczej i opiera się wyłącznie na dyscyplinie obywatelskiej.

Słabość tego państwa na obczyźnie stała się równocześnie jego siłą.

Mimo cofnięcia uznania rządów państw alianckich Rządowi Polskiemu w Londynie, nie zmieniła się postawa żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie w liczbie 250 tysięcy. Pozostali również inni Polacy w krajach wolnego świata. Z tych dwu zgrupowań ludzkich powstała nasza emigracja polityczna, emigracja niepodległościowa.

Jej postawa powodowała, że rząd konstytucyjny w Londynie trwał mimo trudnych warunków, mimo że z biegiem lat zmniejszała się stopniowo ilość rządów, które w pierwszym okresie go uznawały.

Przetrwaliśmy 50 lat i nie tylko nie osłabły nasze wpływy na bieg wypadków w Polsce, ale ten dotychczas przemilczany i wyszydzany Rząd w Londynie jest coraz powszechniej uznawany w Kraju o czym świadczą rozliczne notatki i dyskusje prasowe.

Panowie i Panie, Członkowie Oddziału Rady Narodowej w Stanach Zjednoczonych.

Ustalając cele emigracji politycznej przed 45 laty, za podstawę przyjęliśmy oświadczenie Prezydenta Rzeczypospolitej Władysława Raczkiewicza, który w dniu 29 czerwca 45-go roku oświadczył :

"Prawo Rzeczypospolitej włożyło na mnie obowiązki przekazania urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej w ręce następcy powołanego przez Naród w wolnych od wszelkiego przymusu i wszelkiej groźby, demokratycznych wyborach. Uczynię to niezwłocznie, gdy będzie w stanie wyboru takiego dokonać".

Długo czekaliśmy na ten dzień. Na urzędzie Prezydenta moich pięciu poprzedników z największą uwagą śledziło przemiany zachodzące w Kraju, ale tam nie zaistniał żaden wyraźny znak, że czas ten zbliża się.

Dopiero wybuch "Solidarności" po wizycie Ojca Świętego Jana Pawła Drugiego wzniecił nowe nadzieje, które mimo stanu wojennego przetrwały i przerodziły się w tak powszechny nacisk na system, że nie wytrzymał on tej bezkrwawej konfrontacji.

Wiemy wszyscy czym to się zakończyło : kompletną porażką komunistów w zeszłorocznych wyborach - do Sejmu częściową i całkowitą do Senatu.

Przed emigracją polityczną stanął dylemat: w którym miejscu uznać, że dopełniony został cel stawiany przez nas. Oczekiwaliśmy, że zgodnie z życzeniem narodu wojska sowieckie opuszczą nasz kraj, że rozpisane zostaną wybory do obu Izb Ustawodawczych, że zostanie zwołana Konstytuanta, która z kolei dokona nowelizacji Konstytucji lub uchwali nową. Ta z kolei da podstawy do wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej.

Od czasu oświadczenia Prezydenta Władysława Raczkiewicza upłynęło 45 lat i znaleźliśmy się w zupełnie innej konfiguracji politycznej, której on nie był w stanie przewidzieć.

Łatwo powiedzieć, że zawsze należy wybrać dobro przed złem, ale jakże często trudno jest to rozróżnić wśród kłamliwych pokus i fałszywych obietnic w otaczającym nas świecie.

Co gorsza, złudzenia, które rodzą się z naszej własnej słabości, samolubstwa, fałszywych ambicji i chęci zysku czy obojętności na wyższe wartości społeczne i moralne.

W życiu człowieka wybór decyzji jest aktem wolnej woli i stanowi też często o jego wartości.

Na szlaku naszego życia każdy znajdzie dużo chwil trudnych, wiele sytuacji, gdzie decyzje były ciężkie, wątpliwe i pogmatwane.

Po wielokroć rada czy pomoc otoczenia dopomogły w ważnych decyzjach. Zwłaszcza, gdy przychodziły ze strony ludzi, którym ufamy, których jednoczą te same ideały i ten sam system wartości.

Stąd łatwo mi dzisiaj mówić do tego wybitnego zgromadzenia, gdzie tyle wspólnego łączy nas wszystkich, a przede wszystkim umiłowanie wolności i troska o Polskę.

Oczekujemy tej przełomowej chwili, kiedy całkowicie wolne, demokratyczne wybory wyłonią w pełni reprezentacyjne ciała ustawodawcze narodu, jego Sejm i Senat.

Ale przed tym zostały zapowiedziane wolne i powszechne wybory na urząd Prezydenta. Zmieniono porządek rzeczy i to postawi nas wobec nowej, nie planowanej przez nas sytuacji.

Wkrótce zajdzie konieczność podjęcia ważnych decyzji. Wiem, że ostateczna decyzja będzie moja, bo to wynika z uprawnień Konstytucji. Będę zawsze szukał rady wśród instytucji i osób. Podstawową cechą każdej decyzji jest jednak samotność. Jako wierzący odwołam się także do Bożej pomocy szukając rady i natchnienia w kontakcie ze Stwórcą.

Wiem, że od tej mojej decyzji nie będzie odwołania.

Prezydent, który ten urząd przekáže nowoobranemu nie tylko będzie odpowiadał przed Bogiem i Historią, ale jego nazwisko będzie znane narodowi.

Z tą myślą przybyłem do Państwa wraz z moim zapewnieniem, że tylko dobro Polski będę miał na względzie.

/-/ Ryszard Kaczorowski

OREDZIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
NA DZIEŃ ŚWIĘTA NARODOWEGO 11 LISTOPADA 1990 roku

Dzień 11 listopada był w dziejach naszego narodu świętem radości. W 1918 roku był dniem odzyskania przez Polskę wolności. W roku 1941 przypadł w okresie gdy liczne rzesze naszych rodaków, których Bóg ocalił od tragicznej śmierci, opuszczając więzienia, katorgi i zesłanie, spływały poprzez tajgi Sybiru i stepy Kazachstanu do stacji zbiorczych naszego odradzającego się wojska. Witali oni ze łzami w oczach nasze mundury, nasze orzełki i biało-czerwone sztandary.

W siedemdziesiątą rocznicę niepodległości społeczeństwo polskie powszechnym naciskiem spowodowało upadek rządu komunistycznego. Oby więc i dzisiaj dzień ten zbliżył nas do momentu, w którym naród w wolnych i nieskrepowanych wyborach wybierze swoje przedstawicielstwo narodowe, jedyne źródło władzy na ziemi polskiej.

Dzień święta niepodległości to dzień pamięci o tych obywatelach, którzy za wierność Rzeczypospolitej życiem zapłacili.

Tych, których grobów nie znamy, wspominamy w modlitwie dziękując im za służbę Polsce. Mogiły poległych na cmentarzach w Ojczyźnie i na całym świecie, gdziekolwiek walczone o wolność, zdobimy kwiatami.

"Wojny będą istnieć dopóki ludzie nie wynajdą lepszego skrótu dziejowego" przestrzegał ongiś Józef Piłsudski.

My, świadkowie tak szybko zmieniających się czasów, czyżbyśmy nie potrafili spostrzec już nowych form "skróków dziejowych" i co więcej brać w nich swój odważny udział?

Dzień święta niepodległości to także przypomnienie obowiązków obywatelskich.

W nowych warunkach politycznych musimy przedstawić nasz sposób myślenia. Współczesna polska rzeczywistość wymaga młodych umysłów. Niekoniecznie młodych wiekiem, ale młodszych sposobem myślenia, zdolnych do otrząśnięcia się ze smutnych nawyków przeszłości, zdolnych do pozbycia się ponurej tresury totalitaryzmów i ich skutków.

Dla Polski otwiera się droga do lepszej przyszłości. Starajmy się sprostać nowym zadaniom i uczynimy naszą Ojczyznę krajem niepodległym i w pełni suwerennym.

Urząd, który Bóg pozwolił mi dzisiaj piastować, oparty jest o naszą ostatnią wolną konstytucję. Jej Art. 1 w 3 par. mówi: "każde pokolenie obowiązane jest wysiłkiem własnym wzmocnić siłę i powagę Państwa". Z tego moralnego obowiązku nikt nas zwolnić nie jest w stanie.

Musimy świadomie i odważnie odrzucić dziedzictwo krzywd, które zalewały nasz Kraj i nasze życie, budować Polskę i wzmocniać duch odradzającej się z niewoli ojczyzny.

/-/ Ryszard Kaczorowski

Londyn, dnia 11 listopada 1990 roku.

KOMUNIKAT

KANCELARII CYWILNEJ PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
o rozmowie z Przewodniczącym Komitetu Obywatelskiego
przy Lechu Wałęsie w dniu 12 października, 1990 roku.

Kancelaria Cywilna Prezydenta Rzeczypospolitej
w Londynie donosi:

W Londynie dnia 12 października 1990 roku odbyły się rozmowy między Prezydentem Ryszardem Kaczorowskim a przybyłym w tym celu z Warszawy przewodniczącym Komitetu Obywatelskiego przy Lechu Wałęsie, doktorem Zdzisławem Najderem.

Prezydent wyraził swą gotowość - po dokonaniu w głosowaniu powszechnym w Polsce wyboru prezydenta - udania się do Warszawy na zaproszenie nowo wybranego prezydenta by przekazać insygnia prawowitej władzy prezydenckiej Drugiej Rzeczypospolitej.

W drugiej części spotkania wzięli udział Zygmunt Szadkowski, przewodniczący Rady Narodowej RP i Ryszard Zakrzewski

w imieniu Rządu jako minister spraw krajowych. Został wysunięty postulat potrzeby jak najszybszego przeprowadzenia wolnych, demokratycznych wyborów do izb ustawodawczych.

UCHWAŁA RADY NARODOWEJ R.P.
z dnia 20 października 1990 r.

Nawiązując do Komunikatu Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej Ryszarda Kaczorowskiego z dnia 12 października 1990 r. Rada Narodowa R.P. stwierdza :

1. Komunikat dotyczy każdego kandydata w wyborach prezydenckich, który zgodnie z wolą Narodu zostanie wybrany na urząd Prezydenta.
2. Rada Narodowa R.P. widzi w zapowiedzianych wyborach prezydenckich w Kraju możliwość wyrażenia swobodnej woli Narodu. Wybrany kandydat na prezydenta będzie symbolem zrzucania politycznej zwierzchności Związku Sowieckiego.
3. Rada Narodowa R.P. uważa, że wolne i niczym nieskrępowane wybory do Izb Ustawodawczych powinny odbyć się jak najszybciej, gdyż one stworzą niezbędne warunki dla przekazania urzędu Prezydenta Ryszarda Kaczorowskiego nowowybranemu Prezydentowi.
4. Działalność legalnych władz, przebywających na obczyźnie wygaśnie, gdy Naród w wyborach demokratycznych dokona wyboru prezydenta R.P. i parlamentu. Demokracja parlamentarna jest najbardziej skutecznym narzędziem budowy podstaw ustawodawczych dla praworządności i sprawiedliwości społecznej oraz dla moralnego i kulturalnego odrodzenia Narodu.
5. Prezydent Rzeczypospolitej przekaze swój urząd z chwilą osiągnięcia celów emigracji niepodległościowej.

KOMUNIKAT
KANCELARII CYWILNEJ PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
o rozmowie z przedstawicielem Komitetu Wyborczego Tadeusza Mazowieckiego, panem Aleksandrem Hallem w dniu 4 listopada 1990 roku.

Kancelaria Cywilna Prezydenta Rzeczypospolitej podaje do wiadomości :

W Londynie dnia 4 listopada 1990 roku odbyły się rozmowy między Prezydentem Rzeczypospolitej Ryszardem Kaczorowskim, a przybyłym w tym celu z Warszawy przedstawicielem Komitetu Wyborczego Tadeusza Mazowieckiego, panem Aleksandrem Hallem.

Pan Prezydent wyraził swą gotowość - po dokonaniu w głosowaniu powszechnym w Polsce wyboru Prezydenta - udania się do Warszawy na zaproszenie nowo wybranego prezydenta, by przekazać insygnia prawowitej władzy prezydenckiej Drugiej Rzeczypospolitej.

W drugiej części spotkania wzięli udział : p. Marek Łaskawiec, szef sekcji zagranicznej Krajowego Komitetu Wyborczego Tadeusza Mazowieckiego oraz: Prezes Rady Ministrów prof. dr. Edward Szczepanik, Przewodniczący Rady Narodowej R.P. p. Zygmunt Szadkowski, Minister Informacji p. Walery Choroszewski i Minister Spraw Krajowych p. Ryszard Zakrzewski.

Został wysunięty postulat potrzeby jak najszybszego przeprowadzenia wolnych i demokratycznych wyborów do Izb Ustawodawczych.

Londyn, 4 listopada 1990 roku.

KOMUNIKAT

KANCELARII CYWILNEJ PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
o rozmowie z panem Grzegorzem Hajdarowiczem członkiem Komitetu Wyborczego Leszka Moczulskiego, w dniu 14 listopada 1990 roku.

Kancelaria Cywilna Prezydenta Rzeczypospolitej w Londynie donosi :

W Londynie dnia 14 listopada 1990 roku odbyły się rozmowy między Prezydentem Rzeczypospolitej Ryszardem Kaczorowskim a przybyłym w tym celu z Krakowa członkiem Rady Programowej Konfederacji Polski Niepodległej, panem Grzegorzem Hajdarowiczem, członkiem Komitetu Wyborczego Leszka Moczulskiego.

Prezydent wyraził swą gotowość - po dokonaniu w głosowaniu powszechnym w Polsce wyboru prezydenta - udania się do Warszawy na zaproszenie nowo wybranego prezydenta, by przekazać insygnia prawowitej władzy prezydenckiej Drugiej Rzeczypospolitej.

W drugiej części spotkania wzięli udział Prezes Rady Ministrów prof. dr. Edward F. Szczepanik, Przewodniczący Rady Narodowej Zygmunt Szadkowski, p. Walery Choroszewski

Minister Informacji i dr. Roman Lewicki Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Spraw Krajowych.

Został wysunięty postulat potrzeby jak najszybszego
przeprowadzenia wolnych i demokratycznych wyborów do Sejmu
i Senatu.

STANOWISKO RZADU RZECZYPOSPOLITEJ NA UCHODZSTWIE
WOBEC WYBOROW PREZYDENCKICH W KRAJU

Rząd RP na Uchodźstwie nie zajmował stanowiska wobec
kandydatów, starających się o wybór przez naród na urząd
Prezydenta RP. Jednak w obecnej sytuacji Rząd RP na
Uchodźstwie uważa za swój obowiązek przestrzec Rodaków
w Kraju przed nieobliczalnie groźnymi skutkami oddania
w nieznane ręce najwyższego Urzędu Rzeczypospolitej w drugim
głosowaniu w dniu 9 grudnia bieżącego roku.

Spodziewamy się, że tym razem wyborcy poprą jedyną
kandydaturę do przyjęcia - Lecha Wałęsy, przywódcy Solidar-
ności. Wzywamy wszystkich Rodaków w Kraju do jak najliczniej-
szego uczestniczenia w tych wyborach, które stanowią ważny
krok na drodze do przywrócenia Polsce pełnej suwerenności.

RZĄD RP NA UCHODZSTWIE

Londyn, 3 grudnia 1990 r.

KOMUNIKAT
KANCELARII CYWILNEJ PREZYDENTA RZECZYPOSPOLIEJ

Kancelaria Cywilna Prezydenta Rzeczypospolitej podaje
do wiadomości, iż dnia 8 grudnia 1990 roku w Kościele Polskim
w Londynie na Balham odbyło się uroczyste nabożeństwo cele-
browane przez J.E. Ks. Biskupa Szczepana Wesołego, Delegata
Prymasa Polski dla Emigracji, za duszę ś.p. Władysława
Kardynała Rubina. Podczas nabożeństwa Prezydent Rzeczypospo-
litej Ryszard Kaczorowski przed portretem Kardynała złożył
symbolicznie insygnia Orderu "Orła Białego" nadanego
J.E. Władysławowi Kardynałowi Rubinowi dekretem z dnia
10 października 1990 roku. Insygnia Orderu będą złożone
przez Prezydenta Rzeczypospolitej Ryszarda Kaczorowskiego
podczas pobytu w Kraju, w miejscu pochowania ś.p. Kardynała
w Polsce.

KOMUNIKAT
KANCELARII CYWILNEJ PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

Kancelaria Cywilna podaje do wiadomości, że w dniach 26 listopada i 10 grudnia 1990 roku odbyły się pod przewodnictwem Prezydenta Rzeczypospolitej posiedzenia Rady Gabinetowej poświęcone wymianie poglądów w związku ze zmianami politycznymi zachodzącymi w Kraju. W posiedzeniach wzięli udział : Prezes Rady Ministrów prof. dr. Edward Szczepanik i Członkowie Rządu, Przewodniczący Rady Narodowej R.P. Zygmunt Szadkowski, Prezesi i Seniorzy stronnictw i ugrupowań politycznych w Radzie Narodowej R.P. oraz Prezes Głównej Komisji Skarbu Narodowego p. Ludwik Żubieński.

KOMUNIKAT
KANCELARII CYWILNEJ PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
o wyznaczeniu delegacji do rozmów w Kraju w sprawie przekazania ciągłości prawnej II Rzeczypospolitej oraz insygniów prezydenckich nowo wybranemu Prezydentowi Rzeczypospolitej

Kancelaria Cywilna podaje do wiadomości iż Prezydent Rzeczypospolitej Ryszard Kaczorowski wyznaczył swą delegację która uda się do Kraju celem ustalenia zasad i form przekazania nowo wybranemu Prezydentowi Rzeczypospolitej ciągłości prawnej II Rzeczypospolitej oraz związanych z tym insygniów prezydenckich. W skład delegacji zostali wyznaczeni : Przewodniczący Rady Narodowej R.P. p. Zygmunt Szadkowski - jako przewodniczący delegacji, ministrowie prof. dr. Zygmunt Szkopiak, gen. Jerzy Morawicz i Jerzy Zaleski - jako członkowie delegacji. Delegacja przeprowadzi w dniach 17 do 18 grudnia 1990 roku rozmowy z Marszałkiem Senatu prof. Andrzejem Stelmachowskim oraz z p. Jackiem Merkle, szefem Kancelarii Prezydenta Elekta. Delegacja odleciała do Warszawy w dniu 16 grudnia 1990 roku.

STANOWISKO RADY MINISTROW
W SPRAWIE PRZEKAZANIA INSYGNIOW I URZEDU PREZYDENTA
NOWO WYBRANEMU PREZYDENTOWI-ELEKTOWI, P. LECHOWI WAŁESIE

Na posiedzeniu odbytym w dniu 17 grudnia 1990 roku Rada Ministrów postanowiła udzielić Prezydentowi Rzeczypospolitej Ryszardowi Kaczorowskiemu opinii, że na zaproszenie Marszałka Senatu prof. Andrzeja Stelmachowskiego, jak to

zostało uzgodnione z delegacją Prezydenta przebywającą w Kraju, Prezydent Rzeczypospolitej Ryszard Kaczorowski w proponowanym terminie 22 grudnia 1990 roku winien udać się do Warszawy by na Zamku Królewskim przekazać insygnia i urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Prezydentowi-Elektowi Lechowi Wałęsie pod następującymi warunkami:

1. że Prezydent-Elekt Lech Wałęsa osobiście poprosi o to Prezydenta Kaczorowskiego;
2. że umotywuje nagłość tej decyzji;
3. że ustali termin wyborów parlamentarnych;
4. że Prezydentowi Kaczorowskiemu będą towarzyszyć członkowie Rządu na Uchodźstwie.

KOMUNIKAT

KANCELARII CYWILNEJ PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
w sprawie terminu, zasad i formy przekazania
nowo wybranemu Prezydentowi ciągłości prawnej
II Rzeczypospolitej oraz związanych z tym
insygniów prezydenckich.

Kancelaria Cywilna na podstawie Komunikatu Kancelarii Senatu z dnia 18 grudnia 1990 roku, podaje do wiadomości następujące :

Przebywając w Polsce na zaproszenie Marszałka Senatu Rzeczypospolitej w porozumieniu z Prezydentem-Elektem, delegacja Prezydenta Rzeczypospolitej Ryszarda Kaczorowskiego w składzie : Zygmunt Szadkowski - Przewodniczący Rady Narodowej oraz Ryszard Zakrzewski, Jerzy Morawicz, Jerzy Zaleski - ministrowie Rządu, przeprowadziła w dniach 17-18 grudnia 1990 roku rozmowy z Szefem Kancelarii Prezydenta-Elekta Jackiem Merkleem na temat zasad i form przekazania nowo wybranemu Prezydentowi ciągłości prawnej II Rzeczypospolitej oraz związanych z tym insygniów prezydenckich. W rozmowach odbywających się w gmachu Senatu Rzeczypospolitej uczestniczył Marszałek Senatu prof. Andrzej Stelmachowski. Rozmowy przebiegały w atmosferze obopólnego zaufania, w pełnym zrozumieniu dla wagi historycznej mającej nastąpić uroczystości.

Za aprobatą obu Prezydentów w wyniku rozmów ustalono:

- uroczystość przekazania insygniów prezydenckich odbędzie się na Zamku Królewskim w dniu 22 grudnia 1990 roku, o godz. 16.00;
- gospodarzem uroczystości będzie Marszałek Senatu Prof. Andrzej Stelmachowski;
- podczas uroczystości zostanie podpisany przez obu Prezydentów protokół dotyczący przekazania urzędu i insygniów prezydenckich oraz zachowania działalności Rady Narodowej do czasu demokratycznych wyborów parlamentarnych w Polsce;
- bezpośrednio po uroczystości zostanie odprawiona Msza Święta w Bazylice Archikatedralnej św. Jana, w której uczestniczyć będą obaj Prezydenci.
- Prezydent Ryszard Kaczorowski wraz z towarzyszącymi osobami przyleci do Polski w sobotę specjalnym samolotem rządowym i będzie powitany przez osobistych przedstawicieli Prezydenta-Elekta i Marszałka Senatu z honorami należnymi Głowie Państwa.

=====
Odbito z polecenia Ministra Sprawiedliwości
=====